

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
THE MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN**

**Л.Н.ГУМИЛЕВ ат. ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени Л.Н.ГУМИЛЕВА
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY**

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ 20-жылдығына және экономика ғылымдарының докторы, профессор, ХАА және Ресейлік Жаратылыстану Академиясының академигі, «Қаржы» кафедрасының меңгерушісі Садвокасова Куляш Жабыковнаның 60-жас мерейтойына арналған «Жаңа нақты жаһандық жағдайда Қазақстан Республикасының қаржы-несие жүйесінің дамуы»

Халықаралық ғылыми- тәжірибелік конференциясының

ЕҢБЕКТЕРІ

ТРУДЫ

Международной научно-практической конференции

«Развитие финансово-кредитной системы Республики Казахстан в условиях новой глобальной реальности», посвященную 20-летию ЕНУ им. Л.Н.Гумилева и 60-летию доктора экономических наук, профессора, Академика МАИН и Российской Академии Естествознания, заведующей кафедрой «Финансы» Садвокасовой Куляш Жабыковны.

WORKS OF THE

international scientific- practical conference

"Development of the financial - credit system of the Republic of Kazakhstan in the new global reality", dedicated to the 20th anniversary of L.N. Gumilyov ENU and the 60th anniversary of Sadvokasova Kulyash Zhabykovna, doctor of economic sciences, professor, IA academician, academician of the Russian Academy of Natural Sciences and head of the department "Finance".

2 часть

Астана – 2016

Л.Н.ГУМИЛЕВ ат. ЕУАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени Л.Н.ГУМИЛЕВА
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

Л.Н. ГУМИЛЕВ ат. ЕҰУ ЖАНЫНДАҒЫ ЗАМАНАУИ ЗЕРТТЕУЛЕР ИНСТИТУТЫ
ИНСТИТУТ СОВРЕМЕННЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ ЕНУ имени Л.Н.ГУМИЛЕВА
IMS OF LN GUMILYOV ENU

ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕР ИНСТИТУТЫ
ИНСТИТУТ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ
ECONOMIC RESEARCH INSTITUTE

Орынбор мемлекеттік университеті
Оренбургский государственный университет
Orenburg State University

Пенза мемлекеттік университеті
Пензенский государственный университет
Penza State University

Тыва мемлекеттік университеті
Тувинский государственный университет
Tuvan State University

БМУ бизнес пен технология менеджменті институты
Институт бизнеса и менеджмента технологий БГУ
School of business and management of technology of BSU

Ресей халықтар достығы университеті
Российский Университет дружбы народов
Peoples' Friendship University of Russia

ТРУДЫ

Международной научно-практической конференции

«Развитие финансово-кредитной системы Республики Казахстан в условиях новой глобальной реальности», посвященную 20-летию ЕНУ им. Л.Н.Гумилева и 60-летию доктора экономических наук, профессора, Академика МАИН и Российской Академии Естествознания, заведующей Кафедрой «Финансы» Садвокасовой Куляш Жабыковны.

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ 20-жылдығына және экономика ғылымдарының докторы, профессор, ХАА және Ресейлік Жаратылыстану Академиясының академигі, «Қаржы» кафедрасының меңгерушісі Садвокасова Куляш Жабыковнаның 60-жас мерейтойына арналған «Жаңа нақты жаһандық жағдайда Қазақстан Республикасының қаржы-несие жүйесінің дамуы»

Халықаралық ғылыми- тәжірибелік конференциясының

ЕҢБЕКТЕРІ

WORKS OF THE

international scientific- practical conference

"Development of the financial - credit system of the Republic of Kazakhstan in the new global reality", dedicated to the 20th anniversary of L.N. Gumilyov ENU and the 60th anniversary of Sadvokasova Kulyash Zhabykovna, doctor of economic sciences, professor, IA academician, academician of the Russian Academy of Natural Sciences and head of the department "Finance".

ӘОЖ 336.13.012.24 (574)

УДК 336.13.012.24 (574)

ББК 65.9.(5каз)я431

«Жаңа нақты жаһандық жағдайда Қазақстан Республикасының қаржы-несие жүйесінің дамуы» Халықаралық ғылыми- тәжірибелік конференциясының еңбектері- Астана: Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2016 .-595 б.

Труды международной научно-практической конференции «Развитие финансово-кредитной системы Республики Казахстан в условиях новой глобальной реальности», Астана: Евразийский национальный университет им.Л.Н.Гумилева, 2016.-595 с.

Works of the international scientific- practical conference "Development of the financial - credit system of the Republic of Kazakhstan in the new global reality", - Astana: L.N. Gumilyov Eurasian National University, 2016.-p.595.

Редакция алқасы:

САПАРОВА Б.С.– төрағасы, э.ғ.к., Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Қаржы» кафедрасының профессоры

КУЧУКОВА Н.К. - төраға орынбасары, э.ғ.д., ХАА академигі, РЖА академигі, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Қаржы» кафедрасының профессоры

САДВОКАСОВА К.Ж. – э.ғ.д., профессор , ХАА академигі, РЖА академигі, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Қаржы» кафедрасының меңгерушісі

АХМЕТЖАНОВА С.Б.- э.ғ.д., профессор, Ғылыми экономикалық сараптама орталығының директоры, Экономикалық зерттеулер институты

СЫДЫҚНАЗАРОВ М.Қ.- ф.ғ.к., саясаттану PhD, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ жанындағы Заманауи зерттеулер институтының директоры

КОРОЛЕВ Ю.Ю. – э.ғ.к., доцент, БМУ Бизнес пен технология менеджменті институтының «Бизнес-администрирование» кафедрасының меңгерушісі

ПАРУСИМОВА Н.И. – э.ғ.д., профессор, Орынбор мемлекеттік университетінің «Банковское дело и страхование» кафедрасының меңгерушісі

КУЗНЕЦОВА Т.Е. - э.ғ.к., доцент, Пенза мемлекеттік университетінің кафедрасының меңгерушісінің орынбасары

ДОНГАК Ч.Г. - э.ғ.к., доцент, Тыва мемлекеттік университетінің «Экономика и менеджмент» кафедрасының меңгерушісі

ЖАМИЕВА А.Е. –хатшы, экономика магистрі, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Қаржы» кафедрасының аға оқытушы

ISBN 978-601-7121-75-4 (ч.2)

ISBN 978-601-7121-71-6 (общ.)

УДК 336.13.012.24 (574)

ББК 65.9.(5каз)я431

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2016

© Евразийский национальный университет им. Л.Н.Гумилева, 2016

артып, машина, жабдықтар, құрал-сайман және мүкеммал сатып алуға қаржының 0,3%-ға кемігені байқалды. 2015 жылғы қаңтар-желтоқсанда негізгі қорға салынған инвестициялардың 32,4%-ы көлік және қоймалауға және электрмен жабдықтау, газ, бу беру және ауаны баптауға 21%-ы бағытталды.

Жоғарыдағы жағдайлар бойынша аймақтық өнеркәсіпті дамыту үшін:

- шағын және орта бизнесті қолдау
- бизнеске арналған несиенің пайызын ынғайландыру
- еңбек ресурсын ынталандыру

Әдебиеттер тізімі:

- 1.Кәсіпорын экономикасы: оқу құралы/ Әбдікерімова Г. И. - Алматы : Экономика, 2008. - 368 б.
- 2.Қазақстан өнеркәсібінің индустриялық деңгейін көтеру: генезис, басымдықтар және жүзеге асырудың экономикалық механизмі: экономика ғылымдарының докторы ғылыми дәрежесін алу үшін дайындалған диссертацияның авторефераты/Дауренбекова А. Н. - Алматы : б. ж., 2006. - 40 б.
- 3.Экономика және халық шаруашылығын басқару (салалары мен қызмет аясы бойынша).
- 3.Кәсіпорын экономикасы және кәсіпкерлік: оқулық/А. Д. Үмбетәлиев ; Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрлігі, М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті. - Алматы : Экономика, 2009. - 462 с.
- 4.www.zhambyl.gov.kz

УДК 353.2

РОЛЬ АТБАСАРСКОГО РАЙОНА В СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОМ РАЗВИТИИ АҚМОЛИНСКОЙ ОБЛАСТИ

Тулепбергенова Асемгуль Абсадыковна магистрант 2 курса специальности ГМУ Республика Казахстан, г. Астана Евразийский национальный университет имени Л.Н.Гумилева e-mail:

Сегодня перед страной стоят важнейшие задачи по реализации масштабных государственных программ, инициированных Главой государства. Прежде всего – пяти институциональных реформ, «100 конкретных шагов», Общенационального и Антикризисного планов страны, форсированного индустриально-инновационного развития, обеспечения доступным жильем, занятости населения, модернизации сферы жилищно-коммунального хозяйства, что позволит Казахстану к 2050 году войти в число 30-ти самых развитых государств мира. Свой вклад в развитие экономики республики вносит и Ақмолинская область.

Ақмолинская область — аграрно-промышленный регион. В составе области 2 города областного значения: Кокшетау и Степногорск, 8 городов районного подчинения: Акколь, Атбасар, Державинск, Есиль, Ерейментау, Макинск, Степняк, Щучинск, 17 районов, 15 поселков и 245 сельских округов. Регион производит четвертую часть общереспубликанского объема высококачественной продовольственной пшеницы. Имеются возможности и сырьевая база для развития предприятий по переработке сельскохозяйственной продукции. Развитие сельскохозяйственного сектора осуществляется в рамках Программы устойчивого развития агропромышленного комплекса и Программы развития сельских территорий[1].

Стабильно функционирует промышленное производство, реализуются крупные индустриальные проекты и внедряются новые технологии, ведется строительство жилья, объектов образования и здравоохранения (*Рисунок-1*).

Ақмолинская область состоит из 17 районов и каждый из них, безусловно, вносит свой вклад в развитие области в целом. В данной статье приводятся примеры развития одного из районов – Атбасарского. Главные направления экономики района такие как, сельское хозяйство, промышленность, проекты, предпринимательство, инвестиции и МСБ.

Сельское хозяйство. Объем валовой продукции сельского хозяйства по Ақмолинской области составил 263,1 млрд тенге с ростом к предыдущему году на 2,1 %, по Атбасарскому району за 11 месяцев 2015 года составил 19 млрд. 338 млн. тенге, что выше на 3,7 % аналогичного периода прошлого года. По Программе «Сыбага» приобретено 86 голов маточного поголовья КРС и 4 племенных быка (ИП «Балтабаев», КХ «Ақ жол»).

Произведено всеми категориями хозяйств района: мяса 4,7 тыс. тонн (рост на 2%), молока 21,7 тыс. тонн (рост на 2%), яиц 8,1 млн. штук (рост на 0,2%). В 2016 году планируется довести объем

валовой продукции сельского хозяйства до 20,5 млрд.тенге.

Рисунок-1 Промышленность.

По области в рамках Карты индустриализации реализовано 60 проектов на сумму 166 млрд тенге с созданием более 6 тысяч постоянных рабочих мест, из них 43 проекта ориентированы на выпуск готовой промышленной продукции, в том числе 26 - на производство продукции с высокой добавленной стоимостью. В Атбасарском районе за 11 месяцев 2015 года объем произведенной промышленной продукции составил 13 млрд. 402 млн. тенге. Доля района в областном объеме промышленной продукции составило 8,1 % (Рисунок-2).

Рисунок-2 Инвестиционные проекты.

Снизил объем произведенной промышленной продукции: АЭРЗ филиал ТОО "Камкор Локомотив" на 14%. Уменьшилось количество заказов на проведение капитальный ремонт и усиленное техническое обслуживание электровозов, но при этом предприятие в целях замещения потерь увеличил техническое обслуживание электровозов. В 2016 году планируется довести объем выпускаемой товарной продукции до 16 млрд.тенге.

«Строительство элеваторного комплекса в г. Атбасар с мощностью 12 тыс. тонн единовременного хранения зерна» (ИП «Байзаков»), «Строительство элеваторного комплекса, мощностью 12 тыс. тонн единовременного хранения зерна» (ТОО Ринар), «Строительство элеваторного комплекса в с. Мариновка мощностью 20 тыс. тонн единовременного хранения зерна» (ТОО «Ирченко - Элеватор» 1 этап), «Строительство механизированного зерносклада с точкой отгрузки, мощностью 15 тыс. тонн единовременного хранения зерна в г. Атбасар» (ТОО «Тулпар»). В 2016 году продолжится реализация 9 проектов.

Предпринимательство. Всего в Акмолинской области в 2015 году создано свыше 11 тысяч

новых рабочих мест, в том числе 6,3 тыс. человек - постоянные. В рамках программы «Дорожная карта занятости-2020» было вовлечено 3,3 тысячи человек из числа безработных, самозанятого и малообеспеченного населения. Из них в Атбасарском районе зарегистрировано 3165 действующих субъектов малого и среднего предпринимательства. Численность занятых составила 5,5 тыс. человек, что составляет 50 % от области. В рамках единой программы поддержки и развития бизнеса «Дорожная карта бизнеса 2020» одобрено 11 проектов на сумму 309 млн.тенге, из них 214 млн.тенге - субсидирование процентной ставки: в текущем году будет продолжена работа по вовлечению широких слоев населения в предпринимательскую деятельность, повышению вклада малого и среднего бизнеса в экономику района[2].

Инвестиции. Объем инвестиций в экономику за 11 месяцев 2015 года составил 5 млрд. 15 млн. тенге, что больше на 9,8% аналогичного периода 2014 года. В структуре инвестиций по источникам финансирования удельный вес:

- собственных средств составил 84,7% или 4,2 млрд. тенге;
- средства, направленные на строительно-монтажные работы, приобретение машин и оборудования, закуп племенного скота.
- бюджетные средства 1,1%. или 59 млн. тенге.
- других заемных средств 14,2% или 712 млн. тенге.

Занятость и социальная защита. В районе создаются возможности для трудоустройства и социальной поддержки уязвимых слоев населения. Уровень зарегистрированной безработицы по району на 1 января 2016 года составил 0,2%.

Одним из приоритетов в развитии экономики области является поддержка малого и среднего бизнеса, что соответственно и ведется в районах области.

В Атбасарском районе на 1 января 2016 года зарегистрировано 3529 субъектов малого и среднего предпринимательства, в том числе: 299 малых предприятий; 9 средних предприятий; 3011 индивидуальных предприятий; 210 крестьянских хозяйств.

Численность занятых по всем зарегистрированным субъектам составила 5515 человека (2014-5458 чел). Банками второго уровня субъектам малого предпринимательства выдано кредитов на сумму 1761,8 млн. тенге, что на 50% выше уровня 2014 года, средства были направлены на пополнение оборотных средств приобретение оборудования, здания.

Вновь создано 499 рабочих мест: сельское хозяйство- 91, транспорт и складирование – 52, розничная торговля и ремонт автомобилей – 131, промышленность-3, строительство-10, здравоохранение и социальные услуги-6, образование-1, прочие – 104, временные и сезонные-101.

Субъектами малого и среднего бизнеса произведено промышленной продукции в объеме 2839,6 млн. тенге. Большинство субъектов малого и среднего предпринимательства – занято в сфере услуг, в т.ч. торговле, ремонте автомобилей, бытовых изделий – 49,9 %, в сельском хозяйстве -11,7 %, в строительстве -1,6 %, на транспорте и связи -12,8 %, гостиницы и рестораны-2,7%, промышленности -1,8%, другими видами деятельности занимаются – 19,5 %[3].

Однако следует отметить, что значительная часть предприятий в малом и среднем предпринимательстве сосредоточена в сельском хозяйстве и сфере услуг и не несет значительного инновационного развития. Вследствие рисков неурожая и сезонного характера деятельности сельское хозяйство является непривлекательной отраслью для финансирования со стороны коммерческих структур. В целом развитию малого и среднего предпринимательства уделяется большое внимание, что способствует повышению занятости населения и снижению уровня бедности, число занятых в малом предпринимательстве имеет положительную тенденцию к увеличению. Задача - активизировать работу в рамках Программы «Дорожная карта занятости – 2020». Подводя итоги прошедшего года, определились приоритеты развития на 2016 год. Необходимо принять исчерпывающие меры по повышению эффективности работающих предприятий, привлечению инвестиций в район и изыскивать резервы роста, которые будут способствовать росту экономики, улучшению качества жизни и повышению благосостояния жителей Атбасарского района. Регион вносит весомый вклад в развитие экономики области. В связи с выше изложенной информацией динамике экономического развития области, можно дать положительную оценку и учитывая потенциал района в улучшении экономического положения области, нужно отметить, что район нуждается в инвестициях, новых технологиях и технологических линиях по переработке сельхозпродукций.

Литература

1. <http://www.akmola.stat.kz>
2. <http://akmplan.kz/>
3. http://www.atbasar.online.kz/index_ru.php?st=15&sl=0&jres=rU1bd2oo

ӘОЖ: 334.71

ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКАНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ ШЕТЕЛДІК ТӘЖІРБИЕСІ.

Бектлеева Д.Е., э.ғ.к., доцент Тусупбеков А., магистрант Академик Е.А. Букетов атындағы ҚарМУ, Қарағанды Aidyntus@mail.ru

Инновация аясының динамикалық өсімі - инновациялық экономиканың негізгі көрсеткіші. Мұндай жоғарғы технологиялы экономика тиімді инновациялық жүйе болып табылады және инновациялық процестің институттарын құруға қолдау көрсетеді. БҰҰ-ң мәліметтері бойынша, қазіргі уақытта Қазақстан әлемнің жоғарғы технологиялы елдердің үздік жиырмалығына да кірмейді. Инновациялық экономиканың бірінші ондығына Финляндия, АҚШ, Швеция, Жапония, Оңтүстік Корея, Нидерланды, Ұлыбритания, Канада, Австралия және Сингапур, ары қарай Қытай мен Үндістан да енеді. Қазақстанда экономиканың жаңа типін қалыптастырудың көзі болып жаңа технологиялы ауқымды инвестициялар табылады және жаңа жоғарғы технологиялы тауарлар мен қызметтерді жүзеге асыру үшін ұдайы өндірісті керекті біліммен қамтамасыз ету керек. Мемлекеттің жаңа инфрақұрылымының негізі болып табылатын, коммуникациялық ақпараттық технологиялар экономиканың қарқынды дамуында аса маңызды рөл атқарады. Олар экономиканың даму деңгейімен бірге ілгері қарқын алуы керек. Қазақстан кәсіпорындарының инновациялық белсенділігі тауар өндірудің ең төмен қайта өңдеу деңгейімен байқалады. Отандық өндірушілердің саладағы басымдылығының инновациялық белсенділігі айрықша байқалады. Бұл тамақ, кокс және мұнай өнімдері өнеркәсібіне қатысты. Қазақстан Республикасының Президенті жарлығымен 2003 жылдың

17 маусымында Қазақстанның үдемелі индустриалды инновациялық дамуының 2003-2015 жылдарға арналған стратегиясы қабылданды. Осы стратегия елдің қарқынды дамуын экономиканы жетілдіру мен диверсификациялау негізінде экспорттың өсуі мен тауарлардың бәсекеге қабілеттігін арттырады. ҮИИД стратегиясы 2015 жылға дейінгі мемлекеттік экономикалық саясатты жетілдіруге бағытталған [1].

Экономикалық жаңғырту - бұл объективті және маңызы зор қажеттілік. Ұзақ уақытқа әлеуметтік-экономикалық тұрақтылықты сақтап, мемлекеттің ұлттық мүддесін жақтауға ұмтылуды, әлемдік дәрежеде орнын бекітуді, халықтың әл-ауқатын жақсартуды, экономикалық қуаттылықты, тауарлар мен қызмет нарығында бәсекеге қабілеттілікті арттыруды, қорғаныс қабілеттілігін, қауіпсіздікті (оның ішінде экономикалық және технологиялық) қамтамасызетеді.

Іс жүзіндегі экономикалық қауіп-қатердің, мүмкіндіктер мен шектеулердің есебімен экономикалық жаңғырту кез келген мемлекетте ауқымды проблемаларды (әлеуметтік-экономикалық, қаржылық, техникалық) жеңуімен байланысты.

Жалпы алғанда, экономикалық жаңғыртуды тек қана балама жолдармен емес, сондай-ақ, кең көлемді белгіленген іс-әрекеттер мен басқа да өзгерістермен жүзеге асырылады[2].

Экономиканы жетілдіру және жаңғыртудың шетелдік экономикалық тәжірибесі ғылыми қорытындылау күн тәртібіне келесі мәселелерді қойып отыр: бұл тәжірибе Қазақстан экономикасының жағдайына қаншалықты қолайлы және оны енгізуге бола ма, әлде нарыққа өту кезінде Қазақстан үшін экономиканы жаңаша арнаға салудың өзіндік моделі болуға тиіс пе? Шетелдік тәжірибелерге сүйену үшін оны толығымен қарастырып, тиімді жағын және басқа да факторларды ескере отырып мемлекетке қай модель келе алатынын алдын ала ескеру керек.